TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE İÇİN

İLERİ

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYALİST FİKİR KULÜBÜ

Sayı : 6 16 Haziran 1969

Karşı - Devrim Yenilecektir

SERPİL ÇELENK

«Değişmeyen tek şey değişmedir» sözü aslında büyük bir gerçeği dile getirmektedir. Her an herşey gözle izlenebilen veya izlenemiyen sürekli bir değişim ve gelişim süreci içindedir. Doğa gibi toplumlar da kendi diyalektik kuralları doğrultusunda hareket ederler, değişir ve gelişirler. Yine bu kurallara göre birikimi yeterli bir düzeye erişince bir sıçrama olur ve toplum, içinde bulunduğu aşamadan daha ileri bir aşamaya geçer. Artık devrim gerçekleşmiştir.

Devrim anlık bir olay değil, bir süreçtir. Toplumdaki zıtlıkların devrim anında veya bundan kısa bir süre sonra ortadan kalkacağını sanmak yanlıştır. Bu temizlenmenin süresi ve başarısı, devrime öncülük eden sınıfın gücü, örgütlenme, karşı devrimci güçlerin durumuna ve buna benzer şeylere bağlıdır. Örgütlenme ve bilinçlendirme davasının zayıfladığı veya yeterince yapılamadığı anlarda pusuda bekleyen ve çoğunlukla dış güçler tarafından beslenen karşı devrimci kesim baş kaldırır. Karşı devrim olayları toplumun gelişmesini frenleyen, devrim sürecini sekteye uğratan ve tarih tekerleğini geriye döndürmeyi amaç edinmiş olaylardır. Bu yüzden toplumdaki olayları doğru teşhis etmeli; ne karşı devrimdir, gerici bir harekettir ve ne değildir, iyice saptamalıyız. Her konuda olduğu gibi bu konuda da doğru sonuca, ancak meseleye sınıflar açısından bakılırsa varılabilir. Yapılan hareket içerde ve dışarda kimlerin yararına ve zararınadır? İktidarda bir sınıf değişikliği olmuş mudur? Olay dünya kapitalizmini kuvvetlendiriyor mu yoksa zayıflatıyor mu? Bir de şu meseleye dikkat etmek gerekir. Halkın harekete katılıp katılmaması bizleri yanıltmamalı. Halk her harekette vardır ama bir harekete halkın katılması demek o hareketin ilerici bir hareket olması demek değildir. Halkın katılıp katılmaması hareketin niteliği üzerinde tek başına bir etken olamaz. Fransız 1789 devriminde de halk vardı, bunun yanısıra Sovyet devriminde de, Küba devriminde de halk vardı. Ama birincisinde burjuva sınıfının iktidarı; diğerlerinde ise işçi sınıfı iktidarları kuruldu.

20. yüzyılda yeryüzü çok hızlı bir değişme gösteriyor. Bir olay diğerini adımdan da daha yakın izliyor. Ama aynı görüşü savundukları sanılan kişilerin çoğu arasında bile anlaşmazlıklar oluyor, bir konu ya çok farklı açılardan bakıldığı görülüryor. Bu yüzden yurdumuzda ve dünyada gelmiş geçmiş bazı olaylara bir göz atmak yerinde olur. Örneğin 1956 Macaristan olayları ve son Çekoslovakya olayları bu ülkelere Amerikan emperyalizminin sızması ve teşviki ile güçlenen karşı devrimci sınıfların ayaklanışı idi. Endonezya olaylarının da karakteristik karşı devrimci niteliği ise su götürmez. Türkiye'de 1950 hareketi, dış görünüş bakımından bir direnişi andırsa bile son tahlilde ileriye doğru değil geriye doğru atılmış bir adımdı. Devrim doğrultusunda değil karşı devrim doğrultusunda idi.

Yine 31 mart olayı ve aynı nitelikte olan bir kaç isyan hareketi aslında emperyalist güçlere hizmet eden karşı devrim doğrultusundaki olaylardı. Aynı açıdan bakıldığında 27 Mayıs hareketi ilerici bir harekettir.

Bütün bunları söylemekte ve saymakta bir kaç amacımız var: Bunların en önemlisi Türkiye'nin durumunun değerlendirilmesi, içinde bulunduğumuz aşamada izlenecek doğru stratejinin saptanması, ana çelişme

(Devamı 11. Sayfada)

ÇAĞRI

İnsanların topluluklar halinde yaşadıkları gerçeğini kabullenirsek, onların içinde yaşadıkları topluma karşı sorumlulukları olduğunu görürüz. Kişi, dünyada yalnız başına yaşayamaz. Öteki insanlarla mutlaka ilişkiler kurmak zorundadır. İşte insanın içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluğunun kaynağı budur. Bu «toplum» kavramını aile, okul çevresi, köy, şehir v.b. diye sınırlandıramayız. Bilimin ve tekniğin, bunlarla birlikte ulaştırma ve haberleşme olanaklarının son derece geliştiği, emperyalizmin dünyanın tüm geri kalmış ülkelerine el attığı çağımızda, dünyanın her hangi bir yerinde olanlar dolayılı ya da dolaysız olarak bizimle ilgilidir ve davranışlarımızı etkilemesi gerekir.

Kişinin, içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluğu demek, olanaklar elverdiği ölçüde her soruna ilgi göstermesi ve çözüm yolu araması demektir. Sorumluluk, doğru düşünebilen insan için bir anlam taşır. Çevresini görebilme, tanıyabilme, sorunlara çözüm yolu bulabilme yeteneğini kazanmış bir insan için bir anlam ifade eder sorumluluk. Maddi ve manevi bakımdan baskı altında tutulan, yeteneklerini geliştirme olanakları kısıtlanmış ya da ortadan kaldırılmış bir insanın, üzerine düşen görevleri hakkıyla yerine getirmesi için hemen harekete geçmesi beklenemez. Oysa sorunları gören, çözüm yolu bulma olanaklarına sahip olan bir kimsenin bu konuda çaba sarfetmesi bir zorunluluktur.

Bir ülke düşünelim. Bu ülkede her çocuk 2000 lira borçlu olarak doğar. Her bin çocuğun 400 ü on yaşına gelinceye dek mutlaka ölür. İnsanların yeteneklerini geliştirme olanakları kısıtlanmıştır ya da yoktur. Tüm konutların % 60 ı oturulmaz durumdadır. 4000 kişiye bir tek doktor düşer. Ve bu ülke, bağımsızlığını yitirmiş, geri bırakılmış bir ülke olarak öteki ülkeler arasında en sonlarda yer alır. Kısacası bu ülkede nüfusun yüzde doksanı insanca yaşama olanaklarına sahip değildir. Böyle bir ülkede yaşayan biri eğer bu gerçekleri görüyorsa, görme olanağına sahipse bu sorunlara çözüm yolu bulmakla yükümlü hisseder kendini.

Bugün ülkemizin kalkınmış, ileri bir ülke olduğu, insanlarının mutluluk içinde yaşadığı ileri sürülemez. Türkiye bir yana, dünyanın, insanların mutlu ve özgür olduğu, halkların kardeşçe yaşadığı bir dünya olduğunu söyleyebilir miyiz? Pek doğal ki hayır. Çünkü yeryüzünde toplumlar halâ sınıflıdır ve egemen sınıfların emekçi sınıflar üzerindeki baskı ve sömürüsü, emperyalist ülkelerin geri bırakılmış ülkeler üzerindeki baskı ve sömürüsü halâ devam etmektedir. Ne var ki bu baskı ve sömürüye karşı mücadelenin yoğunlaştığı, hatta büyük ölçüde başarıya ulaştığı ülkeler de vardır dünyamızda. Böyle bir dünyanın insanı olduğumuz, sorunları görebildiğimiz için bir şeyler yapmaya, sorunların çözülmesine katkıda bulunmaya zorunlu hissederiz kendimizi.

Sömürüye ve baskıya karşı mücadele, ve baskı altında tutulan sınıflar ve halklar tarafından verilmektedir dünyamızda. Ama hemen her yerde görülür ki gençlik, bu mücadelenin en önünde yer alır ve en dinamik güç olarak ortaya çıkar. Onların bu davranışları, toplumdaki sömürü çarkına bağımlı olmamalarından ileri gelir. Sömürü ve baskıyı gören, öğrenci iken bu çarka dahil olmayan, gelecekte kendisinin de bu çarkın dişlilerinden biri olacağını hisseden gencin bu durumda başkaldırması onun için sadece bir görev değil, aynı zamanda bir haktır da.

Okuma, öğrenme olanaklarına sahip olan genç insan, çözüm bekleyen sorunlar karşısında hareketsiz duramaz. O, başkalarının mutlu olmadığı bir toplumda mutlu olunamayacağının bilincindedir.

Tüm insanların mutluluğu yolunda sömürüyü ve baskıyı ortadan kaldırmak için verilen mücadeleye katkıda bulunmak, hepimizin görevi olmalıdır. Bu yolda çabayı küçümsemek «ben kendi işime bakarım» demek, insanların oluşturduğu bir toplumun üyesine yaraşmayan bir tutumdur.

İLERİ

NAZIM HiKMET'i ANIYORUZ

Büyük Türk Şairi Nâzım Hikmet'i ölümünün 6. yılında anıyoruz. İLERİ bu sayısında ünlü şairimizin şiirlerinden bazılarını yayınlamakla onur duyar.

«TARANTA BABUYA MEKTUPLAR»DAN

Düşün Taranta - Babu!
İnsanoğlunun yüreği
kafası
kolu
Yedi kat yerin altından
çekip çıkarıp
Öyle ateş gözlü çelik allahlar yaratmış ki,
Kara toprağı bir yumrukta yere serebilir,
Yılda bir veren nar
bin verebilir.
Ve dünya öyle büyük,
Öyle güzel
öyle sonsuz ki deniz kıyıları
Her gece hepimiz
Yanyana uzanıp yaldızlı kumlara
Yıldızlı suların
Türküsünü dinleyebiliriz...
Yaşamak ne güzel şey TARANTA - BABU
Yaşamak ne güzel şey...
Anlayarak bir usta kitap gibi
Bir sevda şarkısı gibi duyup
Bir çocuk gibi şaşarak yaşamak..
Yaşamak:
Birer birer
Ve hep beraber
İpekli bir kumaş dokur gibi..
Hep bir ağızdan
Sevinçli bir destan
Okur gibi
YAŞAMAK
YAŞAMAK
Ne acaip iştir ki
Bu ne mene gidiştir ki TARANTA - BABU,
Bugün bu
«Bu inanılmayacak kadar güzel»
Bu anlatılamayacak kadar sevinçli şey :
Bu kadar dar
Böyle kanlı
Bu denli kepaze...

YİRMİNCİ ASRA DAİR

— Uyumak şimdi,
Uyanmak yüzyıl sonra, sevgilim.....
— Hayır,
Kendi asrım beni korkutmuyor
ben kaçak değilim.
Asrım sefil,
Asrım yüzkızartıcı,
Asrım cesur,
Büyük
Ve kahraman.
Dünyaya erken gelmişim diye kahretmedim hiçbir zaman
Ben yirminci asırlıyım
Ve bununla övünüyorum.
Bana yeter
Yirminci asırda olduğum safta olmak bizim tarafta olmak
Ve dövüşmek yeni bir âlem için...
— Yüzyıl sonra sevgilim....
— Hayır, herşeye rağmen daha evvel.
Ve ölen ve doğan
Ve son gülenleri güzel gülecek olan yirminci asır
(benim şafak çığlıklarıyla sabaha eren müthiş
gecem) senin gözlerin gibi Hatçem,
Güneşli olacaktır.....

SEVGİLİM

Sevgilim,
Başlar önde, gözler alabildiğine açık,
Yanan şehirlerin kızıllısı,
Çiğnenen ekinler
Ve bitmez tükenmez ayak sesleri: gidiliyor.
Ve insanlar katlediliyor:
Ağaçlardan ve danalardan
daha rahat
daha kolay
daha çok
Sevgilim
Bu ayak sesleri, bu katliâmda
Hürriyetimi, ekmeğimi ve seni kaybettiğim oldu,
Fakat açlığın, karanlığın ve çığlıkların içinden
Güneşli elleriyle kapımızı çalacak olan
Gelecek günlere güvenimi kaybetmedim hiçbir zaman....

YOKSUL KÖYLÜLERİN TOPRAK MÜCADELESİ MİLLÎ KURTULUŞ SAVAŞIMIZIN AYRILMAZ BİR PARÇASIDIR

Az topraklı ve topraksız köylülerin toprak mücadelesi, Amerikan Emperyalizmine ve gayri milli sınıflara karşı yürütülen Millî Kurtuluş Savaşımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Yoksul Köylüler, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana güçler olarak, Millî sınıf ve tabakaların yanında yer almakta, mücadele ettikleri toprak ağaları ise emperyalizm ve gayri millî sınıflarla ittifak içinde bulunmaktadırlar.

ERGUN AYDINOĞLU
Sosyalist Fikir Kulübü Başkanı

Amerikan Emperyalizmi ve işbirlikçilerinin sömürüsü altındaki ülkemizde ekonomi bir çıkmaz içine girmiştir. Bu bozuklukların bedelini en ağır bir şekilde toplumumuzdaki emekçi sınıflar ödemektedirler. Tarım kesiminde özellikle az topraklı ve topraksız köylüler yoksulluğun batağına itilmiş durumdadırlar. Sorunlarıyla ilgilenilmemektedir. Ezilmişliğin, sömürülmüşlüğün, ilgisizliğin ağırlığı omuzlarına yüklemiş olan köylüler, artık görülüyorki, yer yer topraksızlığa, yoksulluğa karşı bizzat kendi güçleriyle kavgaya girişmişlerdir.

Bundan 5 - 6 ay önce Ege'de Atalan ve Göllüce köylerinde başlayan ağaların elindeki hazine topraklarının köylüler tarafından işgali, topraksızlıktan ve yoksulluktan kurtulmak için çare bekleyen pek çok köylünün gözünü açmıştır.

Emperyalizmin çıkarlarını savunanların, emperyalist sömürünün devamını sağlayanların yoksul köylüleri korumayacakları açıktır. Emperyalizm bir ülkeye girdiği zaman en geri toplumsal düzenin savunucusu olur. Ve bugün emperyalizm, ülkemizde varlığını sürdüren Feodal kalıntıların savunucusudur. Emperyalizm, toprak ağalarıyla, onların temsilcileriyle ittifak halinde bulunmaktadır. Bu ittifak, Amerikan emperyalizminin, onunla işbirliği yapan sermaye sahiplerinin ve toprak ağalarının yararına bir ittifaktır. Ve de bu ittifak, Türkiye'de millî olan ne varsa ona karşı olan, tüm emekçilerin çıkarlarına aykırı bir ittifaktır.

Böyle bir ittifakın temsilcilerinden toprak reformu yapmasını, az - topraklı ve topraksız köylülerin yaşama koşullarını düzeltmesini beklemek, Amerikan emperyalizminin işbirlikçilerinin, emperyalizmin sömürü alanlarını millileştirmelerini beklemek kadar safça bir davranış olur. Toprak reformu, topraksızlıktan zarar gören, kötü yaşama koşulları içinde bulunan köylülerin sorunudur. Ve bu sorun ancak onların ortak çabasıyla çözümlenebilir.

Son toprak işgalleri ve topraksız köylülerin yurdun çeşitli yerlerinde yaptıkları gösteriler, yürüyüşler, bu sorunun ancak az topraklı ve topraksız köylülerin çabalarıyla çözümlenebileceğini, köylülerin artık anlamaya başladıklarını ortaya koymuştur. Malatya, Kars, Hilvan, Haymana, Yozgat, Gaziantep, Antalya yörelerinde pek çok köyde bu mücadele yoğunlaşmıştır. Yoksul köylüler, hazine topraklarını gasbeden ağalara karşı en etkili mücadele biçiminin, bu toprakları işgal etmek olduğunu ve toprak işgalinin, Anayasada yazılı toprak reformunu gerçekleştirme yolunda önemli bir adım olduğunu görmüşlerdir.

Ülkemiz, geri bir tarım ülkesidir. Topraksızlık, nüfusumuzun oldukça büyük bir kesimini ilgilendiren bir sorundur. Bu gerçe-

ği göz önünde bulundurursak yoksul köylülerin toprak mücadelesinin bütün yurt satbına yayılmadığını, işgallerin, gösterilerin, yürüyüşlerin ve başka mücadele biçimlerinin henüz yer yer kıvılcımlar şeklinde ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Ama bu hareketin gelişeceğinden, büyüyeceğinden kimsenin kuşkusu olmasın.

Az topraklı ve topraksız köylülerin toprak mücadelesi, Amerikan emperyalizmine ve gayrî millî sınıflar ittifak içinde bulunmakta-kurtuluş savaşımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Yoksul köylüler, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana güçler olarak millî sınıf ve tabakaların yanında yer almakta, mücadele ettikleri toprak ağaları ise emperyalizm ve gayrî millî sınıflra ittifaı içinde bulunmaktadırlar. Bu nedenle Amerikan emperyalizminin sömürüsüne son vermek isteyen her yurtsever, aynı zamanda köylümüzün toprak mücadelesinde onun yanında yer almalıdır.

Toprak mücadelesinde atılacak temel sloganda «**TOPRAK İŞLEYENİNDİR**» olmalıdır.

Akhisar'da bir süre önce yapılan tütün mitinginde konuşan bir köy emekçisi

---

GÜNEŞİ İÇENLERÎN TÜRKÜSÜ

Düşmesin bizimle yola:
evinde ağlayanların
göz yaşlarını
boynunda ağır bir
zincir
gibi taşıyanlar
Bıraksın peşimizi
kendi yüreğinin kabuğu da yaşayanlar!

NÂZIM HİKMET

MİLLÎ KURTULUŞ SAVAŞLARI

Amerika'nın eski Dışişleri Bakanlarından Humprey şöyle diyordu: «Barutun icadından sonra en tehlikeli silâh Millî Kurtuluş Savaşlarıdır». Gerçekten de öyledir. Çünkü Millî Kuruluş Savaşları ile Emperyalizme indirilen her darbe emperyalizmin çöküşüne ve Sosyalizmin dünya üzerindeki kesin zaferine hizmet etmektedir.

Toplumların, tarihi sürec içindeki çelişkilerinin birikimi ile yeni aşamalara ulaşması ve bu çelişkilerin gelişim çizgisi üzerinde doğru olarak yorumlanması tarihi diyalektiğin bir gereğidir. Maddedeki nicelik ve nitelik değişimleri için geçerli olan teoriler toplumu da yönetmektedir. Madde, içindeki zıt kuvvetlerin etkisi ile devamlı olarak hareket halindedir, nicelik ve nitelik değişikliğine yapısındaki ana çelişkiler yönünde uğrar.

Toplumda çeşitli sınıf ve tabakalar arasında bir çok çelişkiler vardır. Toplumlar aşamalara bu çelişkiler sayesinde itilirler. Ancak bu çelişkiler tek yanlı ve bir doğrultuda olan çelişkiler değildir. Toplumları aşamalara iten tarihsel koşulların ortaya koyduğu ana çelişkilerdir. Örneğin 18. ve 19. yüzyıllarda gerçekleşen burjuva demokratik devrimlerinde ana çelişki burjuvazi ile feodaller arasındaydı ve bu aşama burjuvazinin yararına sonuçlanmıştır. Başta işçi sınıfı ve köylüler olmak üzere toplumdaki tüm sınıf ve tabakların burjuvazi öncülüğünde feodallere ve aristokrasiye karşı savaşının sonunda devrim gerçekleştirildi. Burjuva Demokratik Devrimler sonuncunda feodalizm tarih sahnesindeki yerini daha iler bir bir toplumsal düzen olan kapitalizme terkediyordu. Ortaçağın karanlığını temsil eden feodalizm Avrupa'dan siliniyordu ama burjuva demokratik devrimlerini 18. ve 19. yüzyıllarda gerçekleştirememiş olan doğunun ve güneyin ezilen halkları 20. yüzyılın sonlarına doğru anti - feodal mücadele vermek zorunda kalıyorlardı.

EMPERYALİST DÖNEM

Kapitalizm üretim araçlarının kişilerin elinde toplandığı, toplumda bujuvazi ve proleterya diye belli başlı iki sınıfın yer aldığı ve sınıflı toplumların ortaya çıkmasından bugüne kadar var olan sömürünün (artığı - değer yoluyla) en modern biçimde yürütüldüğü bir toplumsal düzendir. Kapitalist toplumnu ana çelişkisi bildiğimiz gibi burjuvazi ile proleterya arasındadır. 18. ve 19. yüzyıllarda kapitalizm serbest rekâbet esasına dayanıyordu. Serbest rekâbet esasında yapılan büyük girişimlerde rekâbet savaşını kazananlar büyük kâr yığınlarını ellerinde bulundururlar. Tekeller büyük kâr sahiplerinin emtea (mal) fiyatlarını yüksek tutmak ve yüksek tekel kârları edinmek amacıyla kendi aralarında yaptıkları anlaşmalardır. Bu anlaşmaların sonucu kapitalist ülkeler arası kartteller, tröstler kuruldu ve nihayet uluslararası tekel yani emperyalizm doğdu. Emperyalizm, mali sermaye yani banka sermayesi ile sanayi sermayesinin birleşmesi ve tekeller çağıdır. Demek ki, emperyalizm kapitalizmden ayrı yeni bir sistemi değil aksine onun içinden çıkan bir sistemdir. Emperyalizm kapitalizmin en son aşaması, tekellerin ulusal nitelikten uluslararası niteliğe dönüşmesidir. Emperyalizm çağımızın başında gelişmesini tamamladı ve iç yapısındaki çelişkiler artmaya başladı. Uluslararası sermayenin rekâbeti sonucunda I. Dünya savaşı patladı. I. Dünya savaşı dünya dengesinde çok önemli değişiklikler yaratmıştır. Bir yandan Amerika Birleşik Devletleri emperyalizm sahnesine çıkarken diğer yandan da ilk proleter sosyalist devrimle Çarlık Rusya'yı yıkılıyordu. Dünya savaşının yaratmış olduğu büyük sarsıntı bir kısım halklar arasında ulusal bağımsızlık hareketlerinin uyanışına yol açtı. Bunlardan bir kısmı emperyalizmin yeniden toporlanması ile geçici olarak ezildi. Fakat Anadolu'da Mustafa Kemal'in öncülüğünde başlayan ulusal kurtulus savası zaferle sonuçlanmış ve dünyanın bütün ezilen uluslarına örnek olmustur. Anadolu'da tutuşan özgürlük ateşi doğunun ezilen halklarına çoktan sıçramıştı bile.

I. DÜNYA SAVAŞI SONRASI

I. Dünya savaşından sonra emperyaliz-

ve SOSYALİZM

ERSEN OLGAÇ

min elindeki teknolojik gelişim gittikçe korkunçlaşan bir sömürme aracı haline gelmişti. Ağır sanayiin bel kemiği olan silah fabrikaları harıl harıl çalışırken dev tröstler de yeni bir dünya savaşının hazırlığı içinde idiler. Dünya artık iki kampa ayrılma yolunda hızlı bir ilerleme içindeydi. Bunlardan birisi sosyalizmi kurma çabası diğeri ise emperyalist ülkelerle sömürgelerin mücadelesiydi. Avrupa'da sosyalist akımın büyük bir hızla gelişmesi emperyalizmi son derece ürkütmüş ve bunun üzerine insanlığın karşısına faşizm belâsı çıkarılmıştır. Faşizm bir yandan sosyalist akımı Avrupa'da büyük ölçüde baltalarken diğer yandan da yeni bir dünya savaşının hazırlığını yapıyordu. Nihayet ikinci dünya savaşı da oldu.. Bu savaş sonunda Amerika, emperyalizmin bayrağını Japon ve Almanya'nın elinden almıştı. Ve dünyamız kesin çizgilerle ikiye ayrıldı: Sosyalist ülkeler ve emperyalist ülkelerle onların sömürge ve yarı - sömürgeleri. İkinci dünya savaşında Sovyetler Birliği tek sosyalist ülke olma durumundan çıkmıştı. Bu savaş sonunda dünyamızın üçte birinde sosyalizm kuruldu. Bağımsızlığına kavuşan doğunun ve güneyin ezilen ulusları bu iki yandan birini seçmek zorunda kaldı. Aslında sömürge ve yarı - sömürge durumundan yeni kurtulan bir ülkenin emperyalist olması söz konusu olamazdı. Çünkü böyle bir ülke gerekli ekonomik güçten yoksun olduğu gibi uluslararası ortamda buna engeldir. Emperyalizm kendisine rakip istemez. Bu yüzdende böylece bir ülkenin bu doğrultudaki çabasını baltayarak onunla sömürge yarı - sömürge ilişkilerini devam ettirme yolarını arayacaktır. Demek ki bağımsızlığını yeni kazanmış bir ülke emperyalist yanı seçtiğinde ergeç yine emperyalizmin kucağına düşecektir. Bu yüzden emperyalizmin boyunduruğunu kıran her ülke sosyalizm yolunu seçmek zorundadır.

İkinci Dünya savaşından sonra kapitalist ülkelerdeki devrimci hareket ise büyük ölçüde durduruldu. Bu ülkelerde işçi sınıfı arasından yaratılan işçi aristokrasisininde büyük etkisiyle burjuva sendikalizmi yoluyla işçi sınıfı dejenere edildi. Emperyalizmin sömürge ve yarı - sömürge ülkelerden kopardığı payın artıklarıyla işçi sınıfı avutulmuştur. Bu ülkelerde bu oyuna Sosyal Demokrasi adı verilmektedir. Batıda Sosyal Demokrasinin böyle bir maddi temeli vardır. Ama doğunun ve güneyin ezilen uluslarında yani açlar diyarında Sosyal Demokrasinin emekçilere pay verecek hiç bir maddi temeli yoktur.

MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM

Evet bu tarihsel gelişimin sonucu olarak doğunun ve güneyin ezilen halkları emperyalizmin boyunduruğunu kırmak için savaşıyorlar. Bu savaşlar ulusal kurtuluş savaşlarıdır. Amerika'nın eski Dışişleri bakanlarından Humprey şöyle diyordu: «barutun icadından sonra en tehlikeli silah ulusal kurtuluş savaşlarıdır». Gerçekten de öyledir. Çünkü ulusal kurtuluş savaşları ile emperyalizme indirilen her darbe onun çöküşünü hızlandırdığı gibi sosyalizmin de yararınadır. Sömürge ve yarı sömürgeleri olmadan emperyalizm yaşayamaz. Sömürge ve yarı - sömürge ilişkilerini kaybederek kendi sınırları içine hapsolunarak olan kapitalizm yok olmaya mahkûmdur. Demek ki ulusal kurtuluş savaşları bir yandan emperyalizmin çöküşünü hızlandırırken diğer yandan da sosyalizmin bütün dünyadaki kesin zaferine hizmet etmektedir. Bu yüzden tarihi gelişime damgasını vuran ilerici hareketler sosyalizmi kurmayı amaç edinmeseler bile desteklenmelidirler.

Doymak bilmeyen emperyalizm devi sermaye ihracını Dış Yardım maskesi altında gizleyerek az gelişmiş ülkeye girer. Bu ülkede kendine uşaklık edecek bir sınıf bulur. Bu sınıf işbirlikçi burjuvazidir. Ama emperyalizm sömürüsünü perçinlemek ve ülkeyi en karanlık ortamda tutabilmek için başka bir müttefik daha bulur: bu da feodal ağalardır. Emperyalizm - işbirlikçi burjuvazi - feodal ağa takımının ittifakı bütün sömürge yarı - sömürge ülkelerde bir kuraldır. Emperyalizmin sömürü alanı içerisinde olan ülkelerdeki bu kuralı bozacak olan devrime MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM diyoruz.

(Sayfayı Çeviriniz)

MİLLÎ KURTULUŞ SAVAŞLARI VE SOSYALİZM

Ersen OLGAÇ

(Baştarafı 6. Sayfada)

Milli Demokratik Devrim hem burjuva demokratik devrimlerden hem de proleter sosyalist devrimlerden farklı niteliktedir. Burjuva demokratik devrimler yazımızın başındada söylediğimiz gibi geçen yüzyıllarda burjuvezi öncülüğünde batıda gerçekleştirilmiştir. Ve bu devrimler sadece feodalizmi tasfiye eden devrimlerdir. Oysa bugün dünya halklarının baş düşmanı olan emperyalizmin boyunduruğunu kıracak olan devrimler gereklidir. Bu da ancak Milli Demokratik Devrim olabilir. Bu devrim özü itibarı ile sosyalist devrimden farklıdır. Sosyalist devrim, kapitalizm - emperyalizm dünya sistemini izleyen, üretim araçlarının özel mülkiyeti ile üretimin kollektif niteliği arasındaki çelişkiye son veren, üretim araçlarını da toplumun kollekttif mülkiyeti durumuna getirerek insanın insan tarafından sömürülmesine meydan vermeyen, insanın maddi ve manevi bakımlardan açılıp gelişme koşullarını yaratan, insanın insana hükmetmesi yerine insanın doğuya hükmetmesini amaçlayan devrimdir. Sömürge ve yarı - sömürge ülkelerin Milli Demokratik Devrimleri bu cins proleter sosyalist devrimlerden de farklıdır. Milli Demokratik Devrim içerde feodalizmin yıkılmasını ve emperyalizmin kovulmasını amaçlayan bir devrimdir. Bu devrim emperyalizmi kovacağı için anti - emperyalist yani milli ve feodalizmi tasfiye edeceği için anti - feodal yani demokratiktir. Bu yüzden de MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM adını almaktadır. Milli Demokratik Devrimin anti - emperyalist yönünün gerçekleşmesi emperyalizmle işbirliği halinde olan bütün ekonomik faaliyet alanlarının millileştirilmesi, emperyalizmin siyasi ve askeri alanlardaki etkisini yok etmekle gerçekleşebilir. Milli Demokratik Devrimin anti - feodal yönü ise feodal sömürü altında inleyen geniş köylü yığınlarını toprak reformu ile demokratik hak ve özgürlüklerine kavuşturmak yani onları ulus payesine ulaştırarak feodalizmi hem alt yapı ve hem de üst yapı kurumlarında tasfiye etmekle gerçekleşebilir. Milli Demokratik Devrim ancak politik eğilimleri ve dini inançları ne olursa olsun bütün milli sınıf ve tabakaların güçbirliği ile gerçekleşebilir. Yani Milli Demokratik Devrim emperyalizmle işbirliği halinde olan bir avuç vatan satıcısının dışında tüm halkın devrimidir. Emperyalizmin sömürü alanı içerisinde olan doğunun ve güneyin ezilen halklarının sosyalist devrimlerini gerçekleştirmeleri Milli Demokratik devrimlerini tamamlamalarına bağlıdır.

KAHROLSUN DÜNYA HALKLARININ BAŞ DÜŞMANI AMERİKAN EMPERYALİZMİ

YAŞASIN DÜNYANIN EMPERYALİZME KARŞI SAVAŞAN DEVRİMCİ HALKLARI

YAŞASIN MİLLİCİLER

YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE

İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesi

- İşçi sınıfının devrimci mücadelesini güçlendirmek
- Feodal kalıntılara karşı demokratik köylü mücadelesini desteklemek ve hızlandırmak
- İşçi ve köylülere sınıflarının dost ve düşmanlarını tanıtmak
- Emperyalizme karşı halkımızın millî bilincini güçlendirmek
- Devrimci güçlerle işçi ve köylü kitleleri arasında organik bağlar kurmak

için **çıkıyor.**

EMPERYALIZM VE YERLİ UŞAKLARI DIŞINDA BÜTÜN YURTSEVERLERİ İŞÇİ-KÖYLÜ'NÜN MÜCADELESİNE KATILMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

- İŞÇİ-KÖYLÜ İLE BAĞ KUR.
- İŞÇİ-KÖYLÜ'yü TANIT VE YAY
- İŞÇİ-KÖYLÜ'ye BAĞIŞTA BULUN.
- BAĞIŞ TOPLA, DESTEKLE.

Adres: AYDINLIK dergisi
Süleyman Sırrı sokak 2/12
YENİŞEHİR-ANKARA

ANA ÇELİŞME

MAO ÇE TUNG

Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişmeler vardır; bunlardan birinin varlığı ya da gelişmesi, öteki çelişmelerin varlığunı ve gelişmesini tayin eder ya da bunlar üzerinde etkili olur ki, işte bu ana çelişmedir.

Örneğin kapitalist bir toplumda çelişmedeki iki zıt kuvvet, emekçi ve burjuvazi, ana çelişmeyi teşkil eder. Öteki çelişmeler, örneğin feodal sınıf döküntüleri ile burjuvazi, köy küçük burjuvazisi ile burjuvazi, emekçi ile köy küçük bujuvazisi, liberal ile tekelci burjuvazi, burjuva demokrasisi ile burjuva faşizmi, kapitalist ülkeler (emperyalizm) ile sömürgeleri vs. arasındaki çelişme, bu ana çelişmenin etkisi altındadır.

Çin gibi yarı sömürge ülkelerde ana çelişme ile öteki çelişmeler arasındaki ilişki karmaşık bir durum gösterir.

Emperyalizmin böyle bir ülkeye savaş açtığı zamanlar, bir avuç hain dışındaki bütün sınıflar emperyalizme karşı millî bir savaş vermek için, geçici bir zaman birleşirler. Bu gibi zamanlarda emperyalizmle bu ülke arasındaki çelişme, ana çelişme olur ve memleketteki çeşitli sınıflar arasındaki çelişmeler (feodal sistem ile büyük bir halk kitleleri arasındaki ana çelişmede dahil) geçici olarak tali durum düşer.

Fakat başka bir durumda çelişmelerin nispi durumları bir değişme geçirir. Emperyalizm savaş baskısını tam uygulamayıp, sömürmesine devam için, işine geldiği gibi nispeten yumuşak politik, ekonomik, kültürel tedbirleri benimserse bu yarı - sömürge ülkelerdeki yönetici (hâkim) sınıflar, emperyalizm ile anlaşarak, büyük halk kitlelerini beraberce sömürmek için bir ittifak kurarlar. Bu gibi zamanlarda, çoğu zaman, halk kitleleri, emperyalizm ile feodal sınıfın kurduğu ittifaka karşı baş kaldırarak iç savaşa girişirler. Emperyalistler ise doğrudan doğruya harekete geçmeksizin, halkın sömürülmesi ve ezilmesi için, bu ülkelerin gericilerine dolaylı yardım yollarını benimserler. Böylece iç çelişme iyice şiddetlenir.

Devrimci bir savaş, emperyalizm ile ortaklarını tehdit eder bir hale geldi mi, emperyalizm, çıkarını sürdürmek için, yukarıda söylenilenden başka yolları da benimsemekten çekinmez. Ya devrimci cepheyi içerden bölmeye çalışır, ya da içteki gericilere yardım için silahlı kuvvetler gönderir. Bu gibi zamanlarda dış emperyalistler ile içteki gericiler, apaçık, bir kutupta; büyük halk kitlesi, öteki kutupta toplanır ve böylece öteki çelişmelerin tayin eden ya da etkileyen ana çelişme teşekkül etmiş olur.

Fakat ne olursa olsun, gelişme sürecinin her aşamasında, başrolü oynayan tek bir ana çelişme avrdrı. Sonuç olarak, bir süreçte bir kaç çelişme varsa bunlardan sadece bir tanesi baş ve etkileyici rolü oynar, geri kalanı, tâli ve ikinci derecede bir yer tutar. Birden fazla çelişmenin bulunduğu bir karmaşık süreç incelenirken, ana çelişmenin meydana çıkartılması için elimizden gelen gayreti esirgememeliyiz. Bu ana çelişme bir kere kavranıldımı her mesele kolaylıkla çözülebilir. Kapitalist toplumu inceleyen Marx'ın bize öğrettiği metod işte budur. Lenin emperyalizm ile kapitalizmin genel buhranını ve Sovyet ekonomisini incelerken de bu metodu kullandı. Binlerce bilgin ve çalışan işçi bu metodu anlamıyorlar ve sonuçta sanki, sisli bir denizde kaybolmanın şaşkınlığı içinde meselenin can damarını keşfedemiyorlar ve çelişmeleri çözümleme metodunu bulamıyorlar.

Hep bir ağızdan türkü söyleyip
Hep beraber sulardan çekmek ağı,
Demiri oya gibi işleyip hep beraber.
Hep beraber sürebilmek toprağı,
Ballı incirleri hep beraber yiyebilmek,
Yârin yanağından gayri her şeyde
her yerde
hep beraber!
diyebilmek için
On binler verdi sekiz binini....

NÂZIM HİKMET

HÜSEYİN ÇIRAKMAN'LA DERTLEŞME

Soru : Kısaca bize hayatını anlatırmısın?

Cevap : 1930 yılında Çorum'un Sungurlu ilçesinin Körkü köyünde doğdum. Fakir bir çiftçi çocuğuyum. Babam deyiş okurdu; saz çalamazdı. Köyde türkü okumayı ondan öğrendim. O zaman yedi yaşında idim. Sekiz yaşımda içime okuyup - yazma aşkı düştü. Babam'a: «Beni okut!» dedim. Köyümüzde okul yoktu. Okumam için Sungurlu'ya gitmem gerekti. Babam razı olmadı ve: «Sen benim oğlumsun gözümden ıramam» dedi. Umudum kesildi. Gece gündüz ağladım. Sonunda köyde, bir odada on kişi çocuklarını okutmak istediler. Ben de katıldım. Aynı köyden Abidin Cafer'i bize alfabeyi okuttu. Ondan sonra elime geçen gazete parçalarını okuyarak dışarıdan ilkokul bitirme sınavlarına girdim. İlkokul dilpomasını aldım. Babam tarlada toprağı işlerken ben O'nun azığını götürürdüm. Öküzleri otlatırdım. Tarlanın taşını ayıklardım ve çift sürerdim. Böylece yıllar geçti. Dağlar, taşlar, ağaçlar, çiçekler bana başka şeyler öğretmeye başladılar. Bütün tabiat bana gülüyordu.

Bir çeşme başında :

Allah'ım düşürdün sen beni aşka
Şu dünya gözüme görünür başka,

diye ilk şiirimi yazdım. Daha sonra içimde insanlara karşı büyük bir sevgi yer etmeye başladı. Aynı köyden Nesimi Cafer'i saz çalardı. Bir iki perde ondan öğrendim. Sonra bir saz aldı babam. Bir zaman da o sazla çaldım; okudum. Babamla beni köy odalarına ve düğünlere, sohbetlere çağırırlardı. Anam da hayatta idi. Bir de küçük kardeşim vardı. Babam iki evliydi.

Aradan yıllar geçti. Onbeş yaşımda bir kıza âşık oldum. Biz de kız babasına «Başlık» adı altında para vermek gelenekseldir. Paramız olmadığı için alamadım. Kız da evlenmeden öldü; gitti. Sonunda, bir yıl sonra, babamda öldü.

Soru : Köyden gelmiş bir halk ozanı olarak Atatürk'ün «köylü bu milletin efendisidir» sözü hakkında ne düşünüyorsun?

Cevap : Bu yurdun kurtarıcısı Ulu Önderimiz Kemal Atatürk: «Köylü bu milletin efendisidir» diyor. Atatürk'ten sonraki yöneticiler halka sevgi, saygı ve ekonomik olanaklar getirmekten çok kendi kişisel çıkar ve koltuk kavgalarını sürdürmüşlerdir. Köylüyü kaderle başbaşa bırakmışlardır. Bugün bile okuyamadıkları için ileri fikirli olamamışlar, ama kızı ile, kızanı ile, oğlu ile, malı ile ve dahası canı ile Atatürk ilkelerine bağlıdırlar. Tüm yazdıklarım ve yazacaklarım onların da insanca yaşayabilmeleri için olacaktır.

Soru : Yurdumuzun bugünkü durumunu nasıl görüyorsun?

Cevap : Mustafa Kemal'in liderliğinde vatandan sürülüp atılan emperyalist gavurlar bugün dost görünerek içimize kadar girmişlerdir. Buldukları bir takım adamlarla ortaklık kurup halkımızı hayasızca sömürmektedir.

Soru : Sence bu durumdan kurtulup yurdumuzu bağımsız hale getirmek nasıl gerçekleşebilir?

Cevap : Atatürk ilkelerine, anayasaya inanan bütün yurtseverler güçbirliği halinde tek safta toplanırlarsa TAM BAĞIMSIZ ve

MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM
UĞRUNA
ANTİ - EMPERYALİST ANTİ FEODAL
ULUSAL GÖÇBİRLİĞİNİ
SAVUNAN

TÜRK SOLU
Haftalık Gazete

MÜCADELESİNİ YILMADAN SÜRDÜRÜYOR
OKUYUNUZ, OKUTUNUZ

GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE gerçekleşebilir.

**Kardaşım beş yönlü ulusal düzen
Senin uyanmanla kurulacaktır
Kanımızı emen emperyalizm
GÜÇBİRLİĞİ ile sürülecektir.**

MİLLÎCİLER ELELE

**Öyle uzaklardan seyredip durma
El ele verelim gel be kardeşim
Yıllar yılı aldatılan sen oldun
Uyanıp safını bil be kardeşim**

**İşçi, köylü, gençlik, aydın, münevver
Özgürlük uğrunda yenilmez bir er
Gece gündüz demez akıtır kan, ter
Hakkına sahip çık gül be kardeşim**

**Haykır gür sesini duyur cihana
Cephede Mehmetçik derlerdi sana
Uyanıp da sahip çık şu vatana
Düşman dost görünür el be kardeşim**

**Çırakman'ım hazır ol sen yarına
Emperyalist tuzak kurmuş bağrına
Vatanının milletinin uğruna
Eğer gerekirse öl be kardeşim.**

Aşık Hüseyin Çırakman

KEREM GiBi

Ben yanmasam
Sen yanmasan
Biz yanmasak
Nasıl çıkar
Karanlıklar aydınlığa

NÂZIM HİKMET

BUGÜN PAZAR

**Bugün Pazar.
Bugün beni ilk defa güneş çıkardılar.
Ve ben ömrümde ilk defa gökyüzünün
Bu kadar benden uzak
Bu kadar geniş olduğuna şaşarak
Kımıldanmadan durdum.
Sonra saygıyla toprağa oturdum,
Dayadım sırtımı duvara.
Bu anda ne düşmek dalgalara,
Bu anda ne kavga, ne hürriyet, ne karım.
Toprak, güneş ve ben...
Bahtiyarım....**

Nâzım Hikmet

KARŞI - DEVRİM YENİLECEKTİR

Serpil ÇELENK

(Baştarafı 1. Sayfada)

ile ikincil çelişmelerin doğru tahlil edilmesi meselesidir. Nerede olduğumuzu, önümüzdeki devrimci adımın ne olduğunu ancak bu şekilde anlayabiliriz. Ve henüz tamamlanmamış devrimlerin üzerinde azami programınızı kurmaya uğraşmaktan vazgeçeriz.

Bugünkü aşama bağımsızlık ve demokrasi aşamasıdır. Önümüzdeki devrimci adım Milli Demokratik Devrimdir. Yapılacak iş örgütlenmek, bilinçlendirmek ve tüm bağımsızlıktan yana olan güçlerle güçbirliği yapmaktır. Azami hedefimizin bilincinde olduğumuz ve mücadelede en iyi savaşı verdiğimiz sürece korkacak neyimiz olabilir ki.. Son 19 Mayıs olayları bu gerçeği bir kez daha ispatlamıştır. Tekrar ediyoruz :

Karşı devrim mutlaka yenilecektir!

YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE!

«VE ÇELİĞE SU VERİLDİ»

SİNAN YÜCEL

«Yol üzerindeki bir tepeyi yarmak için girişilmiş çalışmaları gözden geçiriyordu Çukray. Birer filinta ve birer revolverle mücehhez yedi kişi ortalığı gözlerken gönüllü düzleme işçileri de iki büklüm ve omuzlar çökmüş bir halde sert toprağı kazınağa uğraşıyorlardı.

Fedor alçak bir sesle Akim'e düşüncesini söylüyordu :

— Miting yapmak boşuna olur. Burada ikna edeceğimiz kimse yok bizim, hepsi gönülden inanmış zaten. Tokaref'ın hakkı var. Bak işte çeliğe böyle su verilir...»

Nikola Ostrovski'nin bu romanını okuyanlar, sayfalarda romancı Ostrovski ile karşılaşacaklar. Ostrovski'den sadece büyük bir Sovyet yazarı olarak değil, büyük devrimi insan üstü fedakârlıklara rağmen yürüten ve kökleştiren ordunun bir neferi olarak da alkışlıyoruz.

Şepetovka küçük olmasına rağmen oldukça hareketli bir kasabadır. Çarın devrilmesinden sonra kızıl birlikler bir süre bu bölgeyi ellerinde tuttuktan sonra geri çekilmek zorunda kalırlar. Fakat bölgede silah dağıtımı yapılmıştır ve Çukray adındaki partizanda burada bırakılmıştır. Arkasından Almanlar gelir. Tüm yerli halkı sindirirler, dağıtılan silahları toplarlar. Kendilerine yardım etmeyeni kurşuna dizerler.

«Sınıf mücadelesi amansız ve sert bütün Ukraynayı sarmıştı» diyor Ostrovski. «Azgın bir fırtına kasıp kavuruyordu ortalığı şimdi. Top ateşi altında kimbilir kaç kere ürperdi temelinden dayanıksız fıkara evleri ve kimbilir kaç kere gelişi güzel açılmış siperlerin içine gömülüp gitmekten tesadüfen kurtulan yoksul insanlar, ıslak, nemli mahzen duvarlarına dayanarak titredi.»

Bu arada hırsız, haydut ve yağmacılar arkalarına bir kaç yüz kişi takıp bölgeyi haraca kesen çeteler kurmuşlardır. Almanların etkisinin zayıflamasıyla ortaya çıkan bu çetelerin birbirleriyle savaşı ortalığı daha da karıştırmaktadır. Halk kimin iktidarda olduğunu bilmediği için çoğu zaman kendilerini ölüme götürecek yanılgılara düşmektedir. Şaşırıp da Lenin'in resmini asanlar, ya da rakip çetenin propagandasını yapma gafletinde bulunanların cezası ölümdür. **«Ama (yakınlarda) çarpışan kızıl birlikler şehre, çelik bıçak bir ağaç gövdesine saplanır gibi dalar dalmaz, canlanıyorlardı. Kardeş bayrağın kırmızı lekesi dalgalanıyordu Belediye binasının üstünde bir iki gün. Sonra yeniden yola koyuluyordu birlik. Ve karanlık başlıyordu yeniden.»**

Romanın kahramanı Pavel Koçağin (ya da Ostrovski) daha yirmisine bile girmeden silâhını kapıp devrim safların katılanlardan biridir. Beraberinde Serejkalar, Ustinoviler, Talyalar, Jarkiler ve daha sayısız isim. Dört sene süren çetin bir iç savaşta tavlanmış, bilenmiş ve kesinleşmişti bu çelik kitle. Ve savaştan «Su verilmiş çelik» doğmuştu. Anlaşılacağı gibi gençliktir bu su verilmiş çelik. Bu keskin, bilenmiş çelik daha sonra doğa ile de amansız bir mücadeleye tutuşacaktır. Ama silâhlarını ellerinden bırakmadan ve pusudaki karşı devrime göz açtırmadan.

Su verilmiş çeliğin bir parçası olan Pavel Korçagin (ya da Ostrovski) kör, sakat ve felçli olana dek devrim saflarında en aktif mücadeleyi yapmıştır. Savaşta insan üstü acılara göğüs geren bu devrimci savaş sonrasında sakat olduğu için çekilip bir kenara oturmuyor, aksine hastalığı ve sakatlığı ile bağdaşmayacak zor uğraşıların içinde yeni bir savaş veriyor. Devrimciliğinden öte, kişiliğinin de gereğidir bu. Roman Roland'ın belirttiği gibi :

«Sabahtan gecenin geç vakitlerine kadar, kendisini bitirip tüketen rüyalarında bile Çindeydi, İspanyadaydı. Yeryüzünün bütün devrimlerine tutkuyla katılmaktaydı. Kimi zaman koskoca bir ülkenin ayaklanma planlarını hazırlıyor veya bir drenotun üzerinde gemicilerin isyanını organize ediyor kimi zamanda bir ordunun başında ilerleyip Frankonun faşistlerini eziyordu».

Ve Pavel Korçagin ömrünün son uğraşısını kendi hayatının romanını yazmakla verdi. Devrimci mücadelenin en çetini, arkadaşlık bağının en sağlamı ve devrimci dayanışmanın en derini Ostrovski'nin romanında var. Mutlaka okunması gereken bir kitap «Ve Çeliğe su verildi».

İLERİ : Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübünün 15 günlük haber bülteni Sahibi : Ergun Aydınoğlu - Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ersen Olgaç - Yönetim Yeri : Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü - Ankara.

Fiatı : 50 Krş. Dizgi - Baskı ve Tertip Şenyuva Matbaası - 1969 Ankara